

Endringer i eksamen

Her finner du informasjon om faglige endringer i eksamen, tidligere eksamensoppgaver etter nye læreplaner og bruk av hjelpemidler. Endringene innføres over flere år.

ARTIKKEL | SIST ENDRET: 07.08.2024

Høring om endring av forberedelsesdel til skriftlig sentralt gitt eksamen

Høringen inneholder Utdanningsdirektoratets vurderinger og forslag til endringer i fag som har forberedelsesdel til skriftlig sentralt gitt eksamen. Høringsfristen er 16.september 2024, og er åpen for alle.

- [Høring i fellesfag og studieforberedende](#)
- [Høring yrkesfaglig utdanningsprogram med sentralt gitt eksamen](#)

Eksamen er under utvikling, og endringene innføres over flere år. Vi gjør endringer i eksamen med bakgrunn i læreplanene LK20/ LK20S og rammeverket.

Det er forskjell på hva som vurderes til standpunkt og eksamen.

Eksamen i norsk

Norskfaget består av flere læreplaner og har eksamener på 10. trinn, vg2 og vg3. Vi justerer og videreutvikler eksamen på bakgrunn av erfaringer vi gjør oss underveis og gjennom utprøvinger.

Forberedelsesdagen våren 2024

På forberedelsesdagen skal elevene reflektere over tekster som gir dem grunnlag

for tanker og ideer. Elevene får et felles utgangspunkt for å svare på eksamensoppgavene.

10. trinn

Elever har eksamen med forberedelse i:

norsk, norsk for elever med samisk som første- eller andrespråk, norsk tegnspråk og norsk for elever med tegnspråk.

Forberedelsesdelen på 10. trinn vil ikke lenger ha et tema som tidligere. Tekstene i forberedelsen vil fremdeles ha en viss sammenheng, men vil ikke samles under en overskrift eller en innledning. Bortsett fra det vil forberedelsesdelen være som i 2023.

Vg2

Elever har eksamen med forberedelse i:

norsk for språklige minoriteter med kort botid, yrkesfag og norsk for elever med tegnspråk.

Eksamen i norsk for språklige minoriteter med kort botid og norsk for elever med tegnspråk endres slik at bare en av tre oppgaver er direkte knyttet til tekstene i forberedelsesdelen.

Norsk for yrkesfag har forberedelsesdag uten tema, slik som tidligere. Oppgavene er satt sammen på en slik måte at man ikke skal kunne gjette seg til mulige svar ved hjelp av tekstene i forberedelsesheftet.

Vg3

Elever har eksamen med forberedelse i:

norsk for språklige minoriteter med kort botid, norsk tegnspråk og norsk for elever med tegnspråk.

Eksamen i norsk for minoritetsspråklige elever med kort botid og norsk for elever med tegnspråk endres slik at bare en av tre oppgaver er direkte knyttet til tekstene i forberedelsesdelen.

Vg3 norsk for studieforbereende har ikke forberedelsesdag.

Eksamensveiledningene har informasjon om vårens eksamen

Hvert år publiserer vi [eksamensveiledninger](#) med informasjon om

eksamensoppgavene for den kommende våren. Fra i år vil eksamensrapport med eksamenssvar ligge som en del av eksamensveiledningen.

Hvis det er endringer i oppgavestrukturen, blir det i tillegg laget eksempeloppgaver. Våren 2024 er det eksempeloppgaver i norsk for språklige minoriteter med kort botid for vg2 og vg3, og norsk for elever med tegnspråk vg3.

Eksamen i realfag og samfunnsøkonomi 2

Ny tidsfordelingen i matematikkeksamen for videregående

Fra våren 2025 trer nye tidsrammer for del 1 og del 2 for mange av matematikkeksamenene for videregående opplæring.

Bakgrunnen er innspill fra skolesektor og evalueringer Udir har gjort fra erfaringer med eksamen. Nye tidsinndelinger vil i større grad enn tidligere ivareta et differensiert behov for eksamensordninger basert på fagenes egenart og behovene i Universitets- og høyskolesektoren. Eksamen vil legge til rette for at kandidatene kan få vist kompetanse innen flere kategorier av oppgaver uten tilgang til hjelpemidler. Det vil gi flere muligheter til å få vist sin kompetanse i så stor del av faget som mulig ut fra eksamensformen.

Fag med todelt eksamen vil inntil videre gjennomføres som før med en del uten og en del med hjelpemidler.

Hele eksamen vil være på inntil fem timer og delen uten hjelpemidler er på 2 timer for:

- Matematikk 1P
- Matematikk 1T
- Matematikk 2P
- Matematikk 2P-Y
- Matematikk S1
- Matematikk R1
- Matematikk S2
- Kjemi 2
- Biologi 2
- Fysikk 2
- Samfunnsøkonomi 2

Hele eksamen vil være på inntil fem timer og delen uten hjelpemidler er på 3 timer i følgende fag:

- Matematikk R2

Hele eksamen vil være på inntil 4 timer og delen uten hjelpemidler er på 1 time i følgende fag:

- Matematikk 1P-Y
- Matematikk 1T-Y

Hele eksamen vil være på inntil 5 timer og delen uten hjelpemidler er på 1 time i følgende fag:

- Matematikk 10. trinn

Eksamen i matematikk

Programmering til eksamen

Programmering og algoritmisk tankegang er del av læreplanen i matematikkfagene. Elevene som følger læreplanen i år har bedre forkunnskaper om programmering enn elever som gjennomførte opplæring i matematikk tidligere år, og fremtidige elever vil være enda bedre rustet til å bruke programmering som løsningsstrategi. Vi er klar over dette, og tar hensyn til dette i arbeidet med eksamensoppgavene.

Vi har en løpende vurdering på hvordan vi formulerer oppgaver med programmering som løsningsstrategi, og vi vil bruke kunnskap om eksamen til å finne gode løsninger på dette.

Hva skal eksamen i matematikk måle?

Læreplanene i matematikk krever at elevene kan argumentere, vurdere og kommunisere hvordan de løser ulike matematiske problemstillinger. Elevene skal løse eksamen med tilgang til hjelpemidler som de kjenner fra opplæringen.

Elevene skal selv velge løsningsstrategier og begrunnelser, om ikke noe annet blir presisert i oppgaveteksten eller i introduksjonen til eksamen.

[Eksamensveiledninger for matematikk.](#)

Oppgavekategorier i matematikkeksamen

Oppgavekategoriene skal brukes både i oppgaver med og uten tilgang til hjelpemidler. De er laget sånn at elevene skal få flere og varierte måter å vise sin kompetanse på.

Sensor skal vektlegge hvordan eleven får vist sin kompetanse innenfor de de ulike kjerneelementene til å løse oppgavekategoriene.

Oppgavekategori 1

10. trinn: Elevene får enten flervalgsoppgaver eller oppgaver hvor de skal skrive løsningsforslaget i en egen løsningsrute.

Videregående opplæring: Elevene får oppgaver hvor de skal vise forståelse av begreper og anvendelse av disse i matematiske beregninger og resonneringer.

Oppgavekategori 2

10. trinn: Elevene skal anvende matematikk ved å kommunisere resonnering, strategier, beregninger, argumentasjoner og vurderinger. I disse oppgavene kan elevene vise kompetanse i hjelpemiddelbruk.

Videregående opplæring: Elevene får oppgaver hvor de skal vise at de forstår sammenhenger og kan bruke ulike begreper på varierte måter og i ulike situasjoner. Elevene skal kommunisere resonneringer, strategier, beregninger og vurderinger.

Oppgavekategori 3

10. trinn: Elevene skal vise kompetanse i nye situasjoner knyttet til problemløsning, utforsking og modellering. De skal vise at de forstår og at de kan gjøre seg forstått i matematikk. Elevene kan ta i bruk skriveverktøy og andre digitale hjelpemidler som de er kjent med fra opplæringen. I delen med hjelpemidler skal elevene levere en fil med besvarelsen sin.

Videregående opplæring: Eleven får presentert en situasjon eller problemstilling som de selv må undersøke og utforske. Dette er åpne

oppgaver som sikrer at elevene får vist problemløsningskompetanse der de kan bruke varierte strategier i nye situasjoner. Elevene må i stor grad selv vurdere hva de vil undersøke og formulere problemstillinger til ukjente kontekster.

Oppgavene krever at elevene kan stille relevante og aktuelle spørsmål. De skal besvare spørsmålene sine ved å argumentere, resonnerer, modellere og generalisere, og de skal vise løsningsforslag hvor de vurderer gyldighet. Oppgaveformuleringene kan for eksempel være «Lag en modell som ...», «Beskriv ...», «Vurder ...», «Utforsk ...». Sensor skal vektlegge elevenes vurderinger, resonnementer, argumentasjon, kommunikasjon og evne til å generalisere eller abstrahere.

Eksamen vil bestå av en til to oppgaver av denne kategorien. Elevene kan bruke hjelpemidler når de løser denne type oppgaver.

Vurdering

Eksamen i matematikk har flere ulike oppgavekategorier, med variasjon både i tema og kompleksitet. Dette sikrer at elevene får vist kompetansen sin i en så stor del av faget som mulig, ut ifra eksamensformen og på flere ulike måter.

Elevene skal kommunisere regneferdigheter og matematisk forståelse, gjennomføre logiske resonnementer, se sammenhenger i faget, være kreativ og anvende fagkunnskap i nye situasjoner ved hjelp av hensiktsmessige hjelpemidler. De skal kunne argumentere for framgangsmåter og svar, samt vurdere om svar er rimelige. Til sammen vil eleven få mulighet til å vise en helhetlig kompetanse.

Eksamen i engelsk

Hva skal eksamen i engelsk måle?

Elevene skal vise kunnskap, innsikt og evne til kritisk tenkning gjennom å diskutere og reflektere rundt ulike tema fra læreplanen. De skal lese, lytte, viderefremde, skrive og interagere med tekster av ulike slag og på ulike måter, og til sammen vise en helhetlig kompetanse. Eksamen vil derfor også inneholde lytteoppgaver hvor

elevene skal bruke hodetelefoner.

For vg1 er det ett sett med oppgaver til studieforberedende utdanningsprogram, og ett sett med oppgaver til yrkesfaglige utdanningsprogram. Noen av oppgavene vil være identiske, og noen av oppgavene vil være unike for hvert sitt utdanningsprogram.

Fire oppgavetyper til eksamen

Eksamen i engelsk består av fire oppgavetyper - én del som skåres automatisk, og tre deler som sensor skal vurdere.

Lytting og lesing

Oppgavetypen består av flere korte skriftlige, muntlige og multimodale tekster. Eleven skal vise forståelse av innholdet ved å oppfatte, lytte og bruke lesestrategier. Oppgavene blir automatisk skåret. For å kunne trekke slutninger om elevenes kompetanse i lytting og lesing kreves det mange oppgaver.

Videreformidling av innhold

I denne oppgaven, som for fellesfag kan være en lyttetekst, skal eleven kort videreformidle innholdet i for eksempel samtale, intervju eller lignende. For elever med tegnspråk kan oppgavebestillingen baseres på en skriftlig eller multimodal (sammensatt) tekst. Elevene må tilpasse språket til formålet, mottakerne og situasjonen.

Samhandling

I denne oppgaven krever det at elevene responderer på noe de leser, for eksempel ved å skrive en kort tekst. Elevene skal både uttrykke egne synspunkt og vise til det andre sier. Elevene skal vise at de kan delta i en meningsfull dialog. Oppgavene skal måle samhandling slik det er beskrevet i kjerneelementene.

Skriftlig produksjon

I skriftlig produksjon skal elevene velge én av flere oppgaver. Elevene

skal bruke kunnskap, innsikt og ferdigheter de har tilegnet seg gjennom skoleåret og på forberedelsesdagen. Elevene skal skape en tekst der de beskriver, diskuterer, reflekterer og viser evne til kritisk tenkning og selvstendighet/kreativitet. I denne oppgavetypen skal elevene vise at de kan å belyse et tema fra ulike perspektiv. Hvis elevene bruker kilder i oppgavesvaret, skal de vise kritisk og etterrettelig bruk.

Eksamen i engelsk for elever med tegnspråk

Kandidatene møter tekster til eksamen med både talespråk og tegnspråk. Under eksamen skal elevene lese, oppfatte, videreformidle, samhandle, og skrive en lengre tekst (skriftlig produksjon). Kandidatene skal gjennom å skrive og interagere med tekster av ulike slag og på ulike måter, vise en helhetlig kompetanse.

Vurdering av eksamen

Sensor vurderer oppgaver i videreformidling, samhandling og skriftlig produksjon med utgangspunkt i vurderingskriterier. Oppgavetypen innenfor lytting/oppfatting og lesing blir skåret automatisk.

Muntlig eksamen

Muntlig eksamen er lokalt gitt. Skoleeier har ansvaret for lokalt gitt eksamen, og for å utarbeide eksamensoppgaver, fastsette eksamensdato og sørge for sensur.

Eksamen fremmedspråk

Alle eksamener i fremmedspråk skal gjennomføres heldigitalt.

Hva skal eksamen i fremmedspråk måle?

Eksamen skal måle elevenes lese- og skrivekompetanse. Leseoppgavene skåres automatisk. Skriveoppgavene vurderes av sensorer. I skriveoppgavene er antall ord som elevene skal skrive med i oppgaveinstruksen. Elevene skal svare på oppgavene

i tekstbokser. Dette krever at elevene kan skrive digitalt på språket de skal ta eksamen i. I eksamensveiledningene for fremmedspråk finner du mer informasjon om oppgavetyperne som du kan møte til eksamen.

Sensor skal bruke vurderingskriterier i eksamensveiledningen når de vurderer oppgavene.

Dersom innhold i en besvarelse ikke er et relevant svar på oppgaven, vil det ikke være mulig å få uttelling for språklige strukturer som er brukt, uansett hvor avanserte og rike disse er.

Vurdering av eksamen

Sensor skal bruke vurderingskriterier når de vurderer oppgavene. I eksamensveiledningen er det generiske vurderingskriterier som vi bruker som utgangspunkt til å lage vurderingskriterier til eksamen.

Elevene må vise minimunkompetanse i både lesing og skriving for å bestå. Dersom innhold i en besvarelse ikke er et relevant svar på oppgaven, vil det ikke være mulig å få uttelling for språklige strukturer som er brukt, uansett hvor avanserte og rike disse er.

Muntlig eksamen

Endringene som er beskrevet, gjelder sentralt gitt eksamen. Muntlig eksamen er lokalt gitt.

Særskilt tilrettelegging

I påmeldingen til eksamen kan skoler velge tilrettelegging for elever som er blinde og svaksynte.

Eksamen i kvensk og finsk som andrespråk

Hva skal eksamen måle?

Eksamen skal måle elevenes lese- og skrivekompetanse. Leseoppgavene skåres automatisk. Skriveoppgavene vurderes av sensorer. I skriveoppgavene er antall ord

som elevene skal skrive med i oppgaveinstruksen. Du kan lese mer om oppgavetyper som du finner i eksamensoppgavene i eksamensveiledningen.

Vurdering av eksamen

Sensor skal med utgangspunkt i vurderingskriterier vurdere de åpne oppgavene. Noen av de lukkede resepsjonsoppgavene (lesing) blir skåret automatisk.

Muntlig eksamen

Endringene som er beskrevet her gjelder sentralt gitt eksamen. Muntlig eksamen er lokalt gitt.

Særskilt tilrettelegging

I påmeldingen til eksamen kan skoler velge tilrettelegging for elever som er blinde og svaksynte.

Digitalisering av eksamen

Det digitale gjennomføringssystemet gir mulighet for mer varierte oppgaver.

Heldigitale eksamener gir blant annet muligheter for

- mer varierte oppgavetyper der eleven får vist bredde i kompetansen sin
- vise kompetanse på nye måter
- bruk av mediefiler i oppgavene
- å lage gode oppgaver som ivaretar lovkravene for universell utforming
- automatisk svarkontroll når det er hensiktsmessig
- analyse av resultater som hever kvaliteten på oppgavene

Kunstig intelligens ikke tillatt under eksamen

Vi gjør justeringer i forberedelsesdelene, årsaken er bruk av kunstig intelligens. Blant annet vil mange av fagene ikke lengre oppgi tema i forberedelsesdelen. Bruk av tekstgeneratorer som ChatGPT er ikke tillatt under eksamen. Tekstgenerator er heller ikke en pålitelig kunnskapskilde å bruke på forberedelsesdagen.

Relevante lenker

[Rammeverk for eksamen – LK20 og LK20S](#)

[Vurderinger og anbefalinger om fremtidens eksamen](#)

[Søk i nye læreplanene](#)

[Bruk av hjelpemidler til eksamen](#)